

Termékfelelősség a gyakorlatban. Kártérítési esetek összehasonlító jogi elemzése

1. BEVEZETŐ GONDOLATOK

Jelen tanulmány célja, hogy a termékfelelősség angolszász esetjogban megjelenő fontosabb előképeinek csokorba foglalása és elemzése útján betekintést engedjen a jogintézmény kialakulásának vázlatos történetébe. A termékfelelősségi irányelv^[2] (a továbbiakban: irányelv) által a közösség jogába bevezetett jogintézmény előtt a tagállamok nem rendelkeztek a termék gyártójának speciális, általánosnál szigorúbb, objektív felelősségét meghatározó jogi szabályozással. A forradalminak mondható, speciális deliktuális felelősségi alakzat a szerződések relatív szerkezetének bomlásaként volt értékelhető.^[3] A jogintézmény megteremtette annak a lehetőségét, hogy egy meghatározott felek között kötött szerződés már ne csak a konkrét szerződő felekre hathasson ki, hanem az azon kívül állókat is bevonja hatókörébe egy új, immáron a károsult és a károkozó viszonyában értelmezendő kárkötelem képében. Túllépve a tradicionális szerződéses reláción, a termékfelelősségi kárkötelem esetében a szerződés voltaképpen már nem csak a szerződő felekre hat ki, keletkeztet jogokat és kötelezettségeket, hanem az alapjogviszonyon kívül állókat is bevonja hatókörébe. A hibás termék gyártója – amennyiben terméke a termékfelelősségi tényállásban megjelölt kárt okoz, és e kárt a gyártó nem tudja kimenteni –, akkor a károsult irányába fennálló, egyedi szerződés hiányában is viselni köteles az okozott kárt.

Kutatásom során vizsgálat alá veszem az irányelv és a magánjogi (elsősorban hazai) felelősségi rendszer viszonyát, valamint kitérek arra a maximumharmonizációra,^[4] amely az irányelv tagállami átültetése szempontjából kulcsfontosságú és egyenesen elengedhetetlen. A tagállami harmonizáció szempontjából az Európai Unió Bírósága által kimunkált, és ítéleteiben^[5] elvárásként lefek-

[1] SZE Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Polgári Jogi- és Polgári Eljárásjogi Tanszék, PhD hallgató, Témavezető: Dr. Keserű Barna Arnold PhD, egyetemi adjunktus, SZE Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári Jogi- és Polgári Eljárásjogi Tanszék.

[2] A Tanács irányelve (1985. július 25.) a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (85/374/EGK).

[3] FAZEKAS JUDIT: *Fogyasztóvédelmi jog*, 2007, Complex Kiadó, Budapest, 113.

[4] Lásd bővebben: SZIKORA VERONIKA (szerk.): *Magyar fogyasztóvédelmi magánjog – európai kitekintéssel*, 2010, Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete, Debrecen, 228.

[5] Például: Case 52/00. Bizottság kontra Franciaország ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet, Case 183/00. González Sánchez-ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet, Case 154/00. Bizottság kontra Görögország ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet.

tett termékfelelősségi maximumharmonizáció az, amely megkülönbözteti, sőt kiragadja a jogintézményt az Unió fogyasztóvédelmi jogból. Jóllehet a termékfelelősség „fogyasztóbarát” jellegzetességeket is mutat, de nem lehet e felelősségi kategóriát egy az egyben fogyasztóvédelmi normaanyagként definiálni. Az Unió fogyasztóvédelmi szabályozás terén előszeretettel alkalmazott tagállami minimumharmonizációhoz^[6] képest a termékfelelősség maximumharmonizált, azaz a tagállamok sem pozitív, sem negatív irányba nem térhetnek el az irányelvben lefektetettektől. Az eltérést csupán „alig” engedő átültetési kényszer és a jogintézmény terén kialakítandó tagállami kárfelelősségi gyakorlat az, amely indokolttá teszi a termékfelelősség és a tagállami magánjogi felelősségi rendszerek relációjának vizsgálatát. Kutatásom során elemzem a gyártók fogyasztókkal szembeni, hibás termékeik által okozott károkért fennálló felelősségét az irányelv, a termékfelelősségről szóló 1993. évi X. törvény (továbbiakban: Tftv.) és hatályos Polgári Törvénykönyvünk (továbbiakban: Ptk.) viszonyrendszerében.

A kontinentális jogba az irányelv által bevezetett termékfelelősségi szabályok általános léte, a közösségi jogalkotást jóval megelőző időkre nyúlik vissza. A gyártót terhelő, objektív jellegű felelősségi alakzat kialakulásának kezdete az angolszász, *common law* rendszerben az 1900-as évekre datálható. Termékfelelősségi vizsgálódásunkat célszerű ettől az időszaktól és az angolszász jogrendszertől megindítani. A termékfelelősség „forráskódjának” az angliai 1842-es *Winterbottom v. Wright*^[7] eset jelölhető meg. Jóllehet, Lord Abinger bíró által fémjelzett *privity of contract* doktrína értelmében egy, a termékfelelősséghez hasonló alakzat még aligha volt elképzelhető, ugyanakkor az ítéletet követő mintegy „pálfordulatot vevő” esetjog fontosabb mérföldkövei fokozatosan elvezetnek a gyártó, termékkárokért fennálló, objektív felelősségéhez. A termékfelelősség intézményének angolszász esetjogban kimunkált előképeinek vizsgálata során, a *privity of contract* doktrínájának folyamatos puhulásával, végül pedig teljes átöröszésével eljuthatunk azokhoz a – kontinentális jogrendhez igazított –, termékfelelősségi elvekhez, fogalmakhoz, amelyekkel az irányelv nyomán, lényegében valamennyi tagállami magánjogi kódex is operál napjainkban.

2. ANGOLSZÁSZ ELŐKÉPEK

A *Winterbottom v. Wright* ügy keretében adta meg és egyben foglalta össze Lord Abinger bíró a *privity of contract* alapelvének angolszász jogbeli jelentéstartalmát.^[8]

[6] Az alakuló Unió fogyasztóvédelmi jog irányelveit jellemző szabályozás, amely alapján a tagállamok az irányelvekben előírt szabályoknál szigorúbb szabályokat is alkalmazhattak.

[7] *Winterbottom v. Wright* 10 M&W. 109, 152 Eng. Rep. 402 (Ex. 1842).

[8] „*There is no privity of contract between the separties, and ifthe plaintiffcansue, every passenger; oreven any person passing along the road, who was injured by the upsetting of the coach, might bring a similaraction. Unless we confine the operation of such contracts as this to the parties who entered into them, the most absurd and outrageous consequences, towwhich I can see no limit, woul-den sure.*” in *Winterbottom v. Wright* 10 M&W. 109, 152 Eng. Rep. 402 (Ex. 1842)

A mintegy 180 évvel ezelőtti okfejtés lényege, hogy a szerződés és annak teljesítése kihatással lehet ugyan harmadik személyekre, de a *privity of contract* (szerződéses viszony) általános szabálya értelmében a szerződés csak a szerződő felekre állapíthat meg jogokat és keletkeztethet kötelezettségeket. Ha mindez nem így volna, akkor az abszurd és felháborító következményekkel járhatna.^[9] Az alapul szolgáló esetben a felperes (Winterbottom) szerződéses viszonyban állt a postával, melynek keretében (lovassal) postakocsit vezetett. A posta ezen felül külön szerződést kötött Wright-al (a későbbi alperessel), hogy lássa el a postakocsit lovakkal, valamint tartsa azt üzemképes, biztonságos állapotban. A postakocsi „hibája” következtében Winterbottom leesett a nyeregből és súlyos sérüléseket szenvedett. Keresetét az alperessel szemben arra alapozta, hogy nem vagyoni kára annak eredményeként keletkezett, hogy Wright nem tett eleget szerződéses kötelezettségeinek, hanyagságából kifolyólag nem volt biztonságos állapotban a postakocsi és ezért következett be a baleset. Szerződéses viszony a postakocsi üzemben tartására azonban csak a posta és Wright között állt fent. Minderre tekintettel a bíróság úgy érvelt, hogy felperes ilyen alapon tulajdonképpen bárki lehetne, aki a postakocsi balesete során esetlegesen megsérült. Mindez értelmezhetetlenné tenné a szerződéses jogok és kötelezettségek rendszerét, továbbá a kártérítés oksági folyamatának kaotikumához vezetne. Megállapítást nyert, hogy:

- a. senki sem kényszeríthet ki jogokat olyan szerződésből, amelynek nem szerződő alanya,
- b. azt, aki nem szerződő fél, nem terhelheti kontraktuális felelősség az adott szerződés vonatkozásában,
- c. továbbá a kontraktuális igényérvényesítés csak a szerződő felek között értelmezhető, harmadik személyek irányába nem terjeszthető ki.^[10]

Majd egy évszázadot kellett várni arra, hogy a *privity of contract* alapelvének főszabálya felülértékelésre kerüljön az angolszász szokásjogban. Korai példa az Egyesült Államok esetjogában a *privity of contract* újragondolásának a *MacPherson kontra Buick Motor Co.* ügy,^[11] amely talán a termékfelelősség mint jogintézmény önállósulásának első és egyben egyik legjelentősebb lépcsőfokaként említhető.^[12] Felperes kártérítési pert indított a Buick Motor Co. autógyártó alperes ellen egy hibás kerék okozta személyi sérülés miatt. Az alapul szolgáló ügyben, jó útkörülmények mellett a megengedett sebességgel közlekedő gépjármű kereke

[9] Winterbottom v. Wright 10 M&W. 109, 152 Eng. Rep. 402 (Ex. 1842), Lord Abinger, Lord Chief Baron of the Exchequer, saját fordítás.

[10] Privity of contract in: The Law Commission, *Consultation Paper*, No. 121, Privity of Contract: Contracts for the Benefit of Third Parties, 1991, London, 1., elérhető: <https://s3-eu-west-2.amazonaws.com/lawcom-prod-storage-11jsou24uy7q/uploads/2016/08/No.121-Privity-of-Contract-Contracts-for-the-Benefit-of-Third-Parties.pdf>, letöltés ideje: Győr, 2020. november 15.

[11] *McPherson v. Buick Motor Co.* 160 A.D. 55, 145 N.Y.S. 462 (1914).

[12] BERNSTEIN, ANITA: Product Liability in the United States Supreme Court: A Venture in Memory of Gary Schwartz, in: *South Carolina Law Review*, Vol. 53., 1193–1222., 1196.

egyik pillanatról a másikra összeroskadt és az irányíthatatlanná váló jármű egy táviróoszloppal ütközött. A gépjármű üzemeltetője súlyos sérüléseket szenvedett, ezért kártérítési pert indított a gyártóval szemben, jóllehet a gépjárművet nem közvetlenül a gyártótól, hanem egy kereskedőtől vásárolta. A gyártó a hibás kereket szintén nem maga gyártotta, hanem egy további, kerekek gyártásával foglalkozó féltől vásárolta, majd ezt építette be a gépjárműbe. Kérdéssé vált az ügyben, hogy a Buick Motor Co.-t terheli-e bármilyen kötelezettség közvetlenül McPherson irányába. Az ügyben megállapításra került, hogy a gyártó elmulasztotta a szükséges gondossági kötelezettségét a kerék megfelelő vizsgálata során, így a bíróság alperest marasztalta a hibás konstrukció okán bekövetkező károk tekintetében.^[13]

Hasonló döntés született a szintén 1914-ben kelt *Boyd kontra Coca Cola Bottling Works* ügyben,^[14] melyben a jogvita tárgyát az adta, hogy az alperes által palackozott italba a palackozás során belekerült egy szivarcsonk, amely nikotinmérgezést okozott a felperesnek. Az ügy során nem került megállapításra, hogy a szivarcsonk a gyártó/palackozó hanyagságának, felróható magatartásának eredményeként került az üvegbe, vagy más személy ilyen mulasztása eredményezte azt. Azt viszont kifejtette a bíróság, hogy a felperesnek nem felróható, hogy nem ellenőrizte a gyári, bontatlan csomagolásban lévő, kereskedelmi forgalomban vásárolt ital tartalmát. Az a gyártó, amely ételt, italt, gyógyszert, egyéb olyan fogyasztási cikket forgalmaz, amely potenciálisan veszélyes lehet a fogyasztókra és közegészségügyi kockázatot rejt/rejthet magában, felelősséggel tartozik az ilyen termékkárokról abban az esetben is, ha nincs a károsult és közte konkrét szerződéses kapcsolat.^[15]

A nevesített ügyekben megjelenő *privity of contract* ilyen irányú fokozatos lebontása a kötelelem jogosultja köre irányába mutató jelentős nyitást eredményez. A korábban zárt kötelmi struktúra ilyen irányú fellazulását Lábady a kötelelem horizontális kinyílásának nevezi.^[16] A bíróságok a szerződések előnyeit kiterjesztik a fogyasztóval veszély és érdekközösségben lévő azon személyekre, akik a szolgáltatással bármilyen kapcsolatba léphetnek. E tekintetben a gyártótól elvárható annak előrelátása, hogy terméke adott esetben nem csak az azt közvetlenül megvásárló fogyasztóra, mint individuumra, hanem annak érdekkörébe tartozó fogyasztói közösségre, például a családjára (káros) hatást gyakorolhat.

A termékfelelősség angolszász jogban alakuló elveinek vizsgálata során megkezdhetetlenné válik a *Winterbottom v Wright* ügyben a gyártók köre emelt védőfal utolsó támkövéjét is végleg ledöntő, ítélet rövid tárgyalása. 1932. május 26-án a Lordok Háza által elbírált eset,^[17] forradalmi jelentőségével nem csupán az angolszász

[13] BERNSTEIN, ANITA: The Reciprocal of MacPherson v. Buick Motor Company, in: *Journal of Tort Law*, 2016, Vol. 9., 1–39., 2.

[14] Boyd kontra Coca Cola Bottling Works 132 Tenn. 23 (1914).

[15] HOLDRIDGE, B. JOAN: Law of Manufacturer's Liability, in: *Cleveland State Law Review*, 1959, 14., 14–47., 19.

[16] LÁBADY TAMÁS: *Fejezetek a felelősségbiztosítás köréből*, 1989, Szikra Nyomda, Pécs, 87.

[17] Donoghue v Stevenson AC 562, 583., (1932).

kártérítési jog legfontosabb döntésének tekinthető, hanem összességében a *common law* legfontosabb ítéleteként is számon tartható.^[18] A *Donoghue kontra Stevenson* eset alapját az képezte, hogy Donoghue (a későbbi felperes) számára barátnője rendelt egy gyömbérsört, amelyből néhány korty elfogyasztása után, a pohárba történő kitöltés során előkerült egy oszlófélben lévő csiga. Donoghue ettől rosszul lett, majd kártérítési pert indított a sörgyár ellen, amelyet aztán meg is nyert. Az ügy esszenciáját az adta, hogy a felperes és az alperes között egyáltalán nem volt szerződéses viszony, hiszen Donoghue barátnője rendelte a sört és ő is fizetett érte. Lord Atkin az ún. *neighbour principle*^[19] alkalmazásával áttörte a *privity of contract* főszabályát, és mindezzel megteremtette annak a lehetőségét, hogy a „termékkárosultak” kárigényt érvényesíthessenek a gyártókkal szemben, - konkrét, a felek közötti szerződéses viszony hiányában is -, a hibás termékek által okozott károkért.

3. AZ IRÁNYELV FELÜLVIZSGÁLATÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE

Ha az irányelv három évtizedes gyakorlatát mai szemmel értékeljük, felmerül a kérdés, hogy vajon továbbra is megfelelő-e az a fogalmi keretrendszer, amelyet 1985-ben lefektetett a közösségi jogalkotó. Módosításra, ráncfelvarrásra szorul-e a termékfelelősségi irányelv vagy figyelemmel akár a *common law* több száz, akár a római jog több ezer éves tételeire, ez a mindösszesen tiszavirág életűnek mondható három évtizedes joggyakorlat megteremti-e egyáltalán a felülvizsgálat szükségességét?

Megalkotásakor a termékfelelősségi irányelv korszakalkotó eszköznek számított, ugyanakkor azok a benne foglalt fogalmak, amelyek 1985-ben még egyértelműen és világosan hatottak, mára valamelyest megkérdőjelezhetővé váltak. 2021 már nem 1985. Számos olyan modern technikai vívmány említhető napjainkban, amik, ha nem is feszítik szét teljesen az irányelv termék fogalmát, de mindenképpen jelentősen tágítják azt. E körben említhető például a szoftver szolgáltatásként vagy termékként való kategorizálásának dilemmáját, amelyben végül a Bizottság az utóbbi mellett foglalt állást.^[20]

[18] FERRARI, FRANCO: *Donoghue v. Stevenson's 60th Anniversary*, in: *Annual Survey of International & Comparative Law*, Vol. 1., 1994, 81–89., 81.

[19] Lord Atkin bíró felfogásában a gyártók és fogyasztók a kereslet-kínálat szempontjából, mint „szomszédok” egymás mellett állnak, így relációjukban megjelenik egyfajta gondossági kötelezettség a gyártó oldalán, ami a fogyasztói jogok ellentételezéseként értelmezhető. A gyártó köteles elvárható gondossággal óvnia a fogyasztót, az életét, testi épségét veszélyeztető hatásoktól (termékhiba). Amennyiben mindezt elmulasztja, felelősséggel tartozik a fogyasztóval szemben. Ebben a viszonyban fogyasztóknak meg kell adni a lehetőséget, hogy kárigény érvényesítésével lépjenek fel a gyártó hibás, kárt okozó termékeivel szemben. RIJSWIJK, V. HONNI: *Mabel Hanna's Justice: a contextual re-reading of Donoghue v Stevenson*, in: *The Journal of Law and Social Justice*, 2010, Vol. 5., 1–26., 16.

[20] Bővebben: KÖHIDI ÁKOS – SOMKUTAS PÉTER: *Az önvezető autó szoftvere magas szintű szellemi alkotás vagy kifinomult károkozó?*, in: *Medias Res*, 2017/2. szám, valamint FUGLINSZKY ÁDÁM: *Kártérítési jog*, 2015, HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 614.

Napjainkban a különböző termékek egyre nagyobb mértékben módosíthatók, kijavíthatók, felújíthatók. E folyamatok többsége lényegében lezajlik anélkül, hogy a gyártónak mindegyikre bárminemű befolyása lenne. A jogi szabályozást számos dilemma elé állító szoftver/mesterséges intelligencia vezérelt termékek köre a termékfelelősségi szabályok kereteit is átalakíthatják. Felmerül a kérdés, hogy egy esetlegesen nem a gyártó által elvégzett szoftverfrissítést követő termékár bekövetkezése során – amelyre egyébiránt a gyártónak már semmilyen befolyása, ráhatása sincs – ki tekinthető a termék gyártójának? A termékek megújulásképessége mellett, fejtörést okozhat azok egyre nagyobb – a mesterséges intelligencia lévén teret hódító – önállósága. E hatások termékfelelősségre gyakorolt fejleményei okán gyakorta vetődik fel a kérdés, hogy módosításra szorul-e az európai termékfelelősségi rezsím.^[21]

E változásokra reagálva a Bizottság 2018-ban megkezdte a termékfelelősségi irányelv felülvizsgálatát.^[22] A revízió egy több lépcsős vizsgálat keretében értékeli, hogy az irányelv továbbra is eredményes-e az eredendő célok elérése tekintetében, hatékony-e, koherens-e az uniós jog szempontjából, funkcionálisan kiterjed-e a technológiai változások körére.^[23] A modern technológiák által a felelősségi rendszerre gyakorolt hatások vizsgálatára a Bizottság külön, egy felelősséggel foglalkozó csoportot is felállított, hogy részleteiben feltárja e változások hatásait.^[24] Valamilyen mérvű termékfelelősségi reform mindenképpen várható, hiszen az EU jelenlegi jogalkotása is abba az irányba mutat, hogy nem hagyja figyelmen kívül az uniós jogalkotó a modern kor kihívásait, hanem korszerű jogalkotással reagál azokra.^[25] Az azonban kérdéses, hogy milyen mértékben nyúl majd hozzá az európai jogalkotó a jelenleg hatályos szabályozáshoz.

[21] Lásd például: NAVAS, SUSANA: Producer Liability for AI-Based Technologies in the European Union, in: *International Law Research*, 2020, Vol. 9., No. 1., 77–84. és RISSO, GIORGIO: Product liability and protection of EU consumers: is it time for a serious reassessment?, in: *Journal of Private International Law*, 2019, Vol. 15., No. 1., 210–233., valamint WILLIAMS, ADELA – FOX, TOM: European Product liability Update, in: *The International Comparative Legal Guide to: Product Liability 2019*, 2019, Global Legal Group Ltd., 17th edition, London.

[22] Evaluation of Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products, 2018.05.07., Brussels, elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018SC0157>, letöltés ideje: Győr, 2020. december 04.

[23] A Bizottság jelentése a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló (85/374/EGK) tanácsi irányelv alkalmazásáról, elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0246&from=EN>, letöltés ideje: Győr, 2020. december 04.

[24] Uo. 10. o.

[25] Például itt nevesíthető a „hibás teljesítési irányelv” reformja. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/770 irányelve (2019. május 20.) a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- BERNSTEIN, ANITA: Product Liability in the United States Supreme Court: A Venture in Memory of Gary Schwartz, in: *South Carolina Law Review*, Vol. 53, 1193–1222.
- BERNSTEIN, ANITA: The Reciprocal of *MacPherson v. Buick Motor Company*, in: *Journal of Tort Law*, 2016, Vol. 9., 1–39.
- FAZEKAS JUDIT: *Fogyasztóvédelmi jog*, 2007, Complex Kiadó, Budapest.
- FERRARI, FRANCO: *Donoghue v. Stevenson's 60th Anniversary*, in: *Annual Survey of International & Comparative Law*, 1994, Vol. 1., 81–89.
- FUGLINSZKY ÁDÁM: *Kártérítési jog*, 2015, HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest.
- HOLDRIDGE, B. JOAN: Law of Manufacturer's Liability, in: *Cleveland State Law Review*, 1959, 14., 14–47.
- KÓHIDI ÁKOS – SOMKUTAS PÉTER: Az önvezető autó szoftvere magas szintű szellemi alkotás vagy kifinomult károkozó? in: *Medias Res*, 2017/2. szám.
- LÁBADY TAMÁS: *Fejezetek a felelősségbiztosítás köréből*, 1989, Szikra Nyomda, Pécs.
- NAVAS, SUSANA: Producer Liability for AI-Based Technologies in the European Union, in: *International Law Research*, 2020, Vol. 9., No. 1., 77–84.
- RIJSWIJK, v. HONNI: Mabel Hanna's Justice: a contextual re-reading of *Donoghue v Stevenson*, in: *The Journal of Law and Social Justice*, 2010, Vol. 5., 1–26.
- RISSO, GIORGIO: Product liability and protection of EU consumers: is it time for a serious reassessment?, in: *Journal of Private International Law*, 2019., Vol. 15., No. 1., 210–233.
- SZIKORA VERONIKA (szerk.): *Magyar fogyasztóvédelmi magánjog – európai kitekintéssel*, 2010, Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete, Debrecen.
- WILLIAMS, ADELA – FOX, TOM: European Product liability Update, in: *The International Comparative Legal Guide to: Product Liability 2019*, 2019, Global Legal Group Ltd., 17th edition, London.

EURÓPAI UNIÓS DOKUMENTUMOK

- A Bizottság jelentése a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló (85/374/EGK) tanácsi irányelv alkalmazásáról, elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0246&from=EN> (Győr, 2020.12.04.).
- Evaluation of Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products, 2018.05.07., Brussels elérhető: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018SC0157\(-Győr, 2020.12.04.\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018SC0157(-Győr, 2020.12.04.)).

JOGFORRÁSOK

- 1993. évi X. törvény a termékfelelősségről.
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről.
- 85/374/EGK A Tanács irányelve a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (1985. július 25.).
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/770 irányelve (2019. május 20.) a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól.

BÍRÓSÁGI DÖNTÉSEK

- Winterbottom v. Wright 10 M&W. 109, 152 Eng. Rep. 402 (1842).
- McPherson v. Buick Motor Co. 160 A.D. 55, 145 N.Y.S. 462 (1914).
- Boyd kontra Coca Cola Bottling Works 132 Tenn. 23 (1914).
- Donoghue v Stevenson AC 562, 583. (1932).
- Case 52/00. Bizottság kontra Franciaországügyben 2002. április 25-én hozott ítélet.
- Case 183/00. González Sánchez-ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet.
- Case 154/00. Bizottság kontra Görögország ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet.

INTERNETES FORRÁSOK

The Law Commission, *Consultation Paper*, No. 121, Privity of Contract: Contracts for the Benefit of Third Parties, 1991, London, elérhető: <https://s3-eu-west-2.amazonaws.com/lawcom-prod-storage-11jsxou24uy7q/uploads/2016/08/No.121-Privity-of-Contract-Contracts-for-the-Benefit-of-Third-Parties.pdf> (Győr, 2020.11.15.).